

נדב ברה נא

הגליון השבועי לתורה וחסידות של קהל עדת חסידי נדבורנה | יו"ל ע"י מרכז מוסדות נדבורנה בארה"ק

חברים מקשיבים

השבוע החל בשעה טובה ובתקווה גדולה "זמן הקיץ" בהיכלי התורה, באופן שונה בתכלית מהרגילות. לראשונה מתנסים חובשי הספסלים בלימוד התורה באופן שונה משהורגלו עד כה, ומתמודדים עם קשיים לא מבוססים בדרך העולה בית קל. תחת להיות ספונים בבית המדרש ומוקפים בקול-תורה כשאון גלי הים, יושבים הלומדים בוד בביתם, ותחת לראות את פני החברותא ואת נתזי הירתחא-דאורייתא המתעופפים, הם מסכימים און לשפופרת, ותמונה אין רואים זולתי קול.

אך מי אמר שלא באלה חפץ ה' מהיכי תיתי שזו בחירה בעדיפות פחותה לעומת המצב הרגיל? הרה"ק מפרשיסחא היה מפרש את מאמר המשנה באבות "אל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תיפנה" כך: אל תאמר שהאופן המובחר ללימוד התורה הוא דווקא בבחינת 'לכשאפנה' - מתוך לב פנוי ויישוב הדעת, כי 'שמא לא תיפנה' - שמא רצון השי"ת ממך שתלמוד תורה דווקא מתוך בחינת 'לא תיפנה' (לא-תיפנה דיג), להתמודד עם מפריעים ובכל זאת לעמוד בתורה!

והרי כך דרשו חז"ל (ילקוט קהלת) על מאמר שלמה המלך (קהלת ב, ט) "אף חכמתי עמדה לי" - 'תורה שלמדתי באף היא עמדה לי, ו'תורה שלמדתי במסטורין היא עמדה לי'. דווקא התורה שבאה מתך הדחק והקושי, או התורה שנאלץ ללמוד 'במסטורין' במקום נסתר ומבודד, היא עמדה והתקיימה בו עוד יותר מהתורה שלמד בהרחבה בבית המדרש.

זהו הרמז במאמר הכתוב בפרשתנו "דבר אל אהרן אחיך ואל יבוא בכל עת אל הקודש", לא בכל עת יתאפשר לבוא אל הקודש ולכנסו בהיכלי תורה ותפילה כבימים כתיקונם, ובכל זאת אין בכך כדי להרפות ידיים מעסק התורה ויש להוסיף לעמוד על המשמרת בכל מקום ומצב.

ואכן זכינו ובמסגרת הזמן החדש שהחל השבוע למאות תלמידי ישיבותינו הק', נישא קול התורה של הצורבים היקרים, איש איש בביתו מתוך חשק והתלהבות, ומעידים על כך קורות בתיהם של התלמידים, כמו גם המשגיחים שליט"א שבידם האפשרות להאזין לקול התורה המשותף דרך המערכת הטלפונית. שיעורים נמסרים דבר יום ביומו, הן בעיון והם בבקאות, סדרי לימוד מלאים מתקיימים בזמנים קבועים ובחברותא, והתעלות ייחודית עולה וניכרת כפועל יוצא מההשקעה הברוכה.

איחולינו לכל פותחי הזמן עמלי התורה, איש על דגלו באותות לבית אבותם, שיראו ברכה מרובה בתלמודם, ובהינתן האות משמיים במהרה לשוב ולהתקבץ, יסיפו הסדרים ויגברו ביתר שאת.

מן הבאר

הארה ממשנתו הטהורה של כ"ק מרן רבינו ה"באר יעקב זיע"א

ישראל מצווים לקדש עצמם בנוסף לקדושת שקידשם הבורא ית'

גשמיים, אך גם בזאת עליכם להיבדל מכל העמים, שלא להיות כאומות העולם העושים למלא תאוותם, רק כל מעשיכם יהיו לשם שמיים.

ובזה נראה לבאר מאמר הכתוב בפרשתנו (ויקרא י"ח ג) "כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו", לא אמר הכתוב "מעשה ארץ מצרים לא תעשו" אלא כמעשה ארץ מצרים, כלומר אף כאשר אתם עוסקים בעניינים גשמיים כמו אכילה שתיה וכו', אשר מעשים אלו עושים גם כל הגויים, מ"מ אתם אל תעשו אותם כמעשה ארץ מצרים, כשם שהגויים עושים זאת. כי לבני"ש הנהגה אחרת, איש ישראל צריך לאכול ולשתות באופן אחר שלא ככל הגויים.

זהו שאמר הכתוב (שם ה) "ושמרתם את חוקותי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם אני ה'". כלומר, אף הפעולות אשר יעשה אותם האדם, שכל בני אדם עושים אותם לצורך גופם, תשמרו לעשותם מטעם שהם חוקותי ומשפטי ולא לשם הנאה גשמית. ועל ידי זה תזכו לברכה של "וחי בהם אני ה'" וכפי רש"י "אני ה', נאמן לשלם שכר", כי שכר מיוחד שמור לאותם המתקדשים במעשיהם הגשמיים, לא לעוה"ב בלבד אלא אף בעולם הזה.

והייתם לי קדושים כי קדוש אני ה' ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי. (כ"ו)
וברש"י, "אם אתם מובדלים מהם הרי אתם שלי, ואם לאו הרי אתם של נבוכדנצר וחבריו".

והדברים צריכים ביאור, שהרי ההבדלה של ישראל מן העמים היא מציאות שרירה וקיימת מאז אשר בחר בנו מכל עם והבדיל בין קודש לחול ובין ישראל לעמים, וכיון שההבדלה כבר נעשתה ע"י הקב"ה מאז רוממנו וקידשנו, א"כ מהו "אם אתם מובדלים אתם שלי, ואם לאו וכו'", והלא אין אפשרות שלא יהיו מובדלים.

אמנם נראה, הדנה הקב"ה הבדיל את ישראל מכל העמים בעניינים הרוחניים שיש לישראל ואין לשאר האומות, כגון התורה הקדושה שניתנה לישראל ואין לגויים חלק ונחלה בה. אמנם בכל העניינים הגשמיים שאדם לחיותו לא הובדל מן העמים, שהרי גם ישראל צריכים לאכול ולשתות כשאר כל הנבראים. וכפי עניינים אלו אמר הקב"ה לישראל "אם אתם מובדלים מהם, הרי אתם שלי, ואם לאו הרי אתם של נבוכדנצר וחבריו", כי אף שבפועל אתם צריכים לעסוק בעניינים

מאוצד החיים

דבר תורה מאוצד דברת קודשו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

עבודת ה' צריכה להיות רק על פי דעת תורה ולא ע"פ רצון הלב

זכה ונקיה לזכות לקרבת אלוקים. והנה פשוט שאין לנו בני אדם אפילו השגת מה בעוצם קדושתם של נדב ואביהוא בני אהרן, שהתורה מעידה בהם שהיו קדושים, כמאמר הכתוב (לעיל י"ג) "הוא אשר דבר ה' לאמר בקרובי אקדש", אך מכל מקום, כיון שנכתב המעשה בתורה לדורות עולם, יש ללמוד מכך אזהרה שלא לנהוג כן, ואל יבוא אדם אל הקודש בכל עת ואופן שיחפוץ.

ויש לומר שזהו גופא הדיבור שנאמר למשה בפסוק הראשון 'אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני ה' וימותו', אמר הקב"ה למשה שילך ויזהיר את ישראל על ידי סיפור המעשה שאירע לשני בני אהרן, ומהם יראו וידעו שאין אדם רשאי להתקרב אל הקודש שלא כדת. כי לפעמים יעלה בדעתו של אדם, שרצונו לעבוד את קונו באופן כזה עפ"י הרגשתו, ויחשוב לנפשו שמכיון שכונתו טהורה לשם שמיים אין מניעה לעשות כן. באה תורה ללמדנו שלא זו הדרך, אלא הכל יעשה אדם רק עפ"י דת תורה ודרך המסורה.

וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני ה' וימותו ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבוא בכל עת אל הקודש וגו' (ט"ז, א' ב).

יש לעיין מהו הדיבור שנאמר למשה בפסוק הראשון 'וידבר ה' אל משה אחרי מות' וגו', דהציווי לאהרן שאל יבוא בכל עת אל הקודש, לא נאמר אלא בפסוק השני 'ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן' וגו', ומהו הדיבור שנתייחד בפסוק הראשון, שבשבילו נאמר 'וידבר ה'".

ויש לומר, הדנה בטעם מיתתם של בני אהרן מצינו כמה דעות לרז"ל, יש אומרים שתויי יין נכנסו למקדש, "א שהורו הלכה בפני רבם, ועוד נאמרו דעות בזה. (עיי' ברש"י לעיל י', ב' ובילקוט'ש שם). אמנם באופן מיתתם היאך פרחו נשמתם מהם, מבואר בפסוק שהיה "בקרבתם לפני ה' וימותו", שמתו על ידי שנתקרב אל הקדושה יותר מדי. ומבאר באוה"ח הק' כי לרוב השתוקקות וחיבת הקודש כלתה נפשם מהם, אך מפרש שהיה אסור עליהם לעשות כן, כי אדם אינו רשאי להתקרב אל הקודש ככל אשר יחפוץ, אפילו אם הכוונה היא

בעוה"ש"ת שנת תש"פ לפ"ק
פרשת אחרי קדושים

גליון תקי"ח

צאה"ש	הרה"ג	בני ברק
8:35	6:59	ידושלים
8:37	6:44	ביתר
8:38	6:44	צפת
8:38	6:53	אלעד
8:36	6:53	קדימת גת
8:36	7:00	

הלכות ספירת העומר

א. נחלקו הראשונים האם 'ספירת העומר' בזמן הזה היובל נוהג חיובה מדאורייתא או מדרבנן, ולמעשה נוקטים רוב ראשונים שבזמנינו החיוב לספור הינו 'מדרבנן',

ב. לפיכך ראוי להקפיד לכווין כשאומר לשם יחוד וכו' הנני בא לקיים מצות עשה של ספירת העומר' שהכוונה שמצוה זו הינה מצות עשה בזמן שהיובל נוהג אבל לא בזמנינו [ואם מכוון שמקיים מצוות עשה דאורייתא' ממש יש לחשוש שעובר על איסור 'בל תוסיף' ומטעם זה נוהגים לומר לאחר הספירה 'הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש' שאז בלבד תהיה המצוה מדאורייתא] (שו"ת אור לציון והגרש"א ס"ל שכיון שיש לפרש דבריו הכי אפי' אם לא כוון הדבר להדיא שוב לא עבר באיסור בל תוסיף ומ"מ ראוי שידע דבר זה כשאומר לשם יחוד וכו')

ג. נחלקו הראשונים האם ספירת כל החמישים יום הינה מצווה אחת ארוכה או שכל יום ויום מצווה בפני עצמה לספור באותו יום, וכמה וכמה נפק"מ נובעים מכך מחלוקת זו ולהלכה חיישנן לכתחילה לחומרא לשני הדעות וכדלקמן.

ד. שכח יום אחד ולא ספר חייב להמשיך ולספור ספירת העומר כל יום כיוון שלדעות שכל יום הינה מצווה בפנ"ע אין מניעה במה שלא ספר יום אחד ששוב לא יוכל לספור ביום אחר, אמנם אסור לו לברך על מצוות ספירת העומר כיון שלדעות שכל החמישים יום הינם מצווה אחת ארוכה איבד מצוותו בכך שלא ספר יום אחד ובפרט שקיי"ל 'ספק ברכות להקל'.

ה. ראוי להקדים ולהתפלל בכל יום מימי הספירה במנין המוקדם ביותר כיוון שלדעות שכל יום הינה מצווה בפנ"ע כשהתורה ציוותה 'תמימות תהינה' היינו על כל יום ויום. (ביאה"ל ד"ה סופר ובשו"ע ר"ס תפ"ט סע' ג' כתב דאפי' לסוברים שכל החמישים יום הינם מצווה אחת יש להקדים ולהתפלל)

ו. יש מי שכתב שאם שכח יום אחד ולא ספר, למחרת כשסופר [בלי ברכה] יאמר אתמול היה כך וכך לעומר והיום כך וכך לעומר (אליה רבה משום דבכך יוצא גם לדעת רב האי גאון שנחשב 'תמימות' אף שדילג יום אחד, אך בביאה"ל ד"ה ספק, ציין שבשאר האחרונים לא הזכירו דבר זה)

ז. נזכר בבין השמשות [13 דק' לאחר השקיעה] שלא ספר אתמול ספירת העומר יספור מיד בלי ברכה ומאן ואילך יספור שאר הימים בברכה [כיון שיש כאן ספק ספיקא, שמא הלכה כדעות שכל יום הינו מצווה בפני עצמו ובין השמשות הינו ספק יום ספק לילה] (שו"ת בית שלמה ומנחת יצחק) ויש אומרים שישמע הברכה מאחר וכך יצא לכל הדיעות (אשל אברהם בוטשטש וכף החיים)

ח. מנהג ישראל להזכיר לעצמם במשך היום את מנין הימים לספירה ולכן נוהגים להוסיף בתאריכי מכתבים כך וכך לעומר/ למסבני" [למספר בני ישראל]/ למטמוני"ם [נוטריקון מ"ט מונים].

ט. שכח ולא ספר ספירת העומר אבל במשך היום כתב מכתב ובו ציין 'היום כך וכך לעומר' או אמר לחבירו [כגון בל"ג בעומר שאמר לחבירו היום ל"ג בעומר וכדומה] יש מי שאומר שיכול לספור שאר הימים בברכה (שו"ת זכרון יהוד אויב"א) [ובתנאי שיוכיר 'היום' דבלא"ה לא יוצא יד"ח].

י. מי ששאלו חבירו כמה ימים היה אתמול לעומר וטעה והשיבו את מנין הספירה של יום זה לא הפסיד את הברכה ויכול לספור בברכה כיוון שכונתו היתה לומר את הספירה של יום אתמול הרי זה כאילו כיוון בפירוש שלא לצאת יד"ח באמירת מנין היום.

משנת הקהילה

פרשת אחרי-קדושים // מסכת גיטין ד/ה - כופין... וכותב...

המצוה שהתגלגלה לביתך, היא שלך...

הַשְּׂטִיבֵל הַגּוֹרָא בְּלוּדוּ פִּיעֵפֵעַ פִּיּוּרָה רוּתַחַת, "הַנְּשִׁמַע כְּדַבֵּר הַזֶּה... לְהַשְׁלִיךְ מִשְׁפַּחָה לְרַחֲבוּ...". בְּסַעֲרָה הַתְּגוּדוֹ הַמִּתְפַּלְלִים סָבִיב ר' פִּיבֵּל הַגְּבִיר אֲשֶׁר לוֹ בְּנִינֵי דִירוֹת הַמִּיּוֹעִידִים לְהַשְׁכֵּרָה, וְלֹא־חֲרוּנָה שֶׁלַח צוֹ פִּינוּי לְמִשְׁפַּחַת... שְׁזָה כְּמָה חוּדִשִׁים שֶׁלֹא שׁוּלַם שֶׁכֵּר הַדִּירָה, "הַכִּי קְּשֶׁל כַּח הַסְּבִל לְגַבִּיר כְּמוֹתָךְ... וְלֹא תִתְאַכֹּר כְּלָפִי עֵנִי וְאֲבִיוֹן", טַעֲנָה כִּנְגֻדוֹ בַּעֲוָה. וְלֹא שִׁקְטוֹ הַרוּחוֹת עֵדֵי הַגִּיעַ הַשְּׁמוּעָה לְאֹזְנֵי הַרְבֵּי מְגוּר ה"אֲמָרִי אֲמַת" זֵיע"א... וְבִקְדוּשׁ פְּנִימָה... הַצִּטְדָק ר' פִּיבֵּל, "הוּ הַדִּירוֹת מִסְחָרִי וּמְקוֹר חַיּוֹתִי, וְלֹא מִפֶּעַל חֶסֶד..."; "אֵיכָה אֶשָּׂא לְבָדִי... בְּמִצְוֹת הַצְּדָקָה", וּמְדוּעַ שֶׁלֹא אֲשַׁתַּחֲפֵה בְּמַגְבִּית שֶׁתִּיעֲרַךְ בְּכָל הַשְּׂטִיבֵלךְ...".

וְהַרְבֵּי מְשִׁיב בְּנוּעָם: שִׁנְיָנו (גִּיטִין ד/ה): "מִי שֶׁחֲצִי עֶבֶד וְחֲצִי בֶן חוֹרִין (כְּגוֹן עֶבֶד שֶׁל שֵׁנִי שׁוֹתֵפִים, וְשִׁחֲרוּ אֶחָד מֵהֶם)... לִישָׂא שְׁפָחָה... בֵּת חוֹרִין, אִי אֶפְשָׁר... יְבַטְלֵ? וְהֲלֹא לֹא נִבְרָא הָעוֹלָם אֶלָּא לְפָרְיָה וְרַבִּיהָ...!! אֶלָּא מִפְּנֵי תִיקוֹן הָעוֹלָם כּוֹפִין אֶת רַבּוֹ (לְשִׁחְרוּר) וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ בֶּן חוֹרִין, וְכוֹתֵב שְׁטָר (הַתְּחַיִּיבוֹת לְאֲדוֹנָו) עַל חֲצֵי דָמָיו...".

וְלִכְאוּרָה, כְּדִי לְתַקֵּן הָעוֹלָם, דִּי בְעֵצֶם הַכִּפִּיָה לְשִׁחְרוּר!! וּמְדוּעַ גַּם יִפְסִיד הָאֲדוֹן כֶּסֶף?! הֲרִי לְשִׁטְר הַהַתְּחַיִּיבוֹת שֶׁכּוֹתֵב הָעֶבֶד אֵין עֵרַךְ רַב בְּשׁוֹק... וְיִטַעֵן הָאֲדוֹן, שִׁישַׁתְּפּוֹ כֹּל בְּנֵי הָעִיר בְּפִדְיוֹנָו, וְלִמָּה מַחֲוִיב לְבַדּוֹ לְשַׁחַר עֶבְדוֹ לֹלָ תְּמוּרָה מִמִּשִׁית...!?

אֲלֵא לְלַמּוֹדךְ 'הַנְּהַגָה': אִם הַזְּמַנָּה הַמִּצְוָה אֲצִלְךָ, 'זְכִית' בָּהּ, וְהִנֵּךְ מַחֲוִיב יוֹתֵר מֵאֲחָרִים... (ראש גולת אריאל א/שטז).

וְכַךְ רַבִּינוּ ה"בֹּאֵר יַעֲקֹב" זֵיע"א הַמוֹפְלֵא בְּמִסִּירוֹתוֹ לְכָל אֲשֶׁר יְהוּדֵי יְכוֹנָה, נֵהֵם מְלֻבּוֹ: "מִשְׁמִיִּם שְׁלַחֲנוּם אֵלַי, סִימָן שְׁנוֹתַיִם לִי תִפְקִיד... וְעַלֵּי לְמַלְאוֹתוֹ בְּשִׁלְמוֹת" (אֲבִיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל ב/יח).

וְלַעֲיוֹן: הָאֲחֲרוֹנִים תְּמַהִים, בְּפִשְׁטוֹת הָעֶבֶד יוֹצֵא לְחִירוֹת ב'גֹּט שִׁחְרוּר', כְּפִשְׁט הַלְשׁוֹן "כּוֹפִין אֶת רַבּוֹ וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ בֶּן חוֹרִין" (תו"ס חגיגה ב/ב ד"ה כּוֹפִין). וְלִכְאוּרָה אִם הָעֶבֶד "כּוֹתֵב שְׁטָר עַל חֲצֵי דָמָיו... ", שִׁיקָה אֶת חִירוֹתוֹ ב'הַתְּחַיִּיבוֹת' זֶה מִדִּין 'כְּסָף'!?

וְאֲכַן ה'דָּבָר אֲבִרְהֵם' (א/ל-ט-יג) בְּשֵׁם 'סִפְר הַמִּקְח' (לְרַב הַאי גַּאֲוֹן. שַׁעֲרֵי ז) נּוֹקֵט שֶׁהִשְׁחָרוּר מִתְבַּצֵּעַ בְּהִלְךְ מִכִּירוֹת הָעֶבֶד לְעֲצֻמָּה תְּמוּרָת ה'כְּסָף' הַגְּלוּם בְּשִׁטְר הַתְּחַיִּיבוֹת. וְכִתִּיבַת ה'גֹּט שִׁחְרוּר' נּוֹעֵדָה לְבַל יִזְעַק הָאֲדוֹן בְּשׁוֹק 'עֶבְדִּי אַתָּה'.

אִלֵּם רַבִּים נּוֹקְטִים שֶׁהִירוֹת ע"י 'גֹּט שִׁחְרוּר' מֵהָאֲדוֹן, וְטַרְחוּ לְבֹאֵר מּוֹגְבִלוֹת הָעֶבֶד בְּקִנְיַת עֲצֻמוֹ לְעֲצֻמוֹ, (רֵאָה מִנְחַת חִינּוּךְ, קוּמֵץ הַמִּנְחָה תְּקַסח/ב).

וְיִתְכַן שֶׁלֵּהֲבַנֵּת ה"אֲמָרִי אֲמַת" שֶׁבְּפוּעַל אֵין עֵרַךְ מִמִּשִׁי לְשִׁטְר, נַעֲקַרְתָּ הַקּוּשִׁיא מֵאֲלִיָּה, כִּי רַק 'הַתְּחַיִּיבוֹת' שֶׁהָאֲדוֹן סוֹמֵךְ דַּעְתוֹ עֲלֵיהֶן, נִידוּנִית כְּכִפְּףָה.

כיבוי דליקה מחבית סמוכה...

בְּסַגְנוֹן דוּמָה שֶׁשְׁכִּיל הַרְה"ק רַבִּי יַחְזִקְאֵל מְקוּב"מִיר זֵיע"א, לְהַשְׁכִּין שְׁלוֹם בֵּין מַחֲוֹתַיִם. עֵנִי וְעֵשִׂירִי הַתְּקַשְׁרוּ בְּקִשְׁרֵי שִׁדּוּכִין, וְכָשֶׁל הַעֲנִי לְעַמּוּד בְּהַתְּחַיִּיבוֹתוֹ, וְבֹאֵר לְהַתְּדַיִּינוּת. לְתַדְהַמַּת הָעֵשִׂיר, חִיבּוֹ הַרְבֵּי לְשִׁאת גַּם בְּחֻלְקוֹ שֶׁל הַעֲנִי... בְּצַטְטוֹ אֶת הַמִּשְׁנָה (הַנִּל) עִם הַתְּמִיָּה מְדוּעַ לֹא יִסּוֹב הָעֶבֶד עַל פְּתָחֵי נְדִיבִים וְיִקְבֹּץ כְּדִי פְּדִינוּ? אֲלֵא הַמִּתִּיק הַרְבֵּי בְּמִשְׁלָה:

כְּשׁוֹפְלַת דְּלִיקָה בְּבֵית וְעוֹמְדִים שֶׁם חַבִּיּוֹת מִיָּם, בּוּוֹדָאֵי לֹא יִלְכוּ לְבַתִּים אֲחָרִים לְחַפֵּשׂ מִיָּם לְכִיבּוֹי הַדְּלִיקָה, אֲלֵא יִקְחוּ מִיָּד מִיָּם מֵהַחַבִּיּוֹת שִׁישְׁנָם בְּבֵית, וְיִכְבוּ הַדְּלִיקָה לְאַלְתֵּר... וְכֵן הַדְּבָר הַזֶּה... (תוֹרַת יַחְזִקְאֵל/קַכּב. וְרֵאָה ב"ק ס/ב).

מְטַבֵּעַ הַדְּבָרִים שֶׁהָעוֹבֵד אֶת ה' בְּאֲמַת מְרַגִּישׁ תְּמִיד אֶת חֲסוּרוֹ בְּעַבּוּדָה, וְכָל שֶׁמִּתְקַרֵּב אֵל ה' עוֹד יוֹתֵר, כִּךְ רוֹאֵה הוּא כְּמָה רַחוּק הוּא מֵהַשְּׁלִימוֹת. אֲבֵל הַרְחוּקִים מֵעַבּוּדַת ה' תְּמִיד מְרוֹצִים הֵם מִמְצַבָּם וּמְרַגִּישִׁים כְּבִיכּוֹל אֶת קִרְבָּתָם לָהּ. וְזֹכֵר יִתְפַּרֵּשׁ הַכְּתוּב 'הַשְּׁעִיר שֶׁעֵלָה עֲלֵיו הַגּוֹרֵל לָהּ', הֵינּוּ אָדָם שֶׁכּוֹלוּ לָהּ כְּלוֹמוֹר שֶׁהוּא צָדִיק, נֹאמֵר בּוֹ 'וְעֵשְׂהוּ חֲטָאָה', הוּא רוֹאֵה עֲצֻמוֹ כְּחֶסֶר, וּמְרַגִּישׁ תְּמִיד שֶׁלֹא הִגִּיעַ עֲדֵיין לְשִׁלְמוֹת. אֲבֵל זֶה שֶׁעֵלָה עֲלֵיו הַגּוֹרֵל לְעֲזָאֵל, הֵינּוּ שֶׁרַחוּק הוּא מֵעַבּוּדַת ה', עֲזָאֵל בְּחַי' סֵטְרָא אַחֲרָה, 'עֵמֵד חַי לְפָנַי ה', דּוּוֹקָה הוּא מְדַמָּה בְּנַפְשׁוֹ שֶׁהוּא חַי וְשֹׁלֵם בְּעַבּוּדָה, כֵּאִילוֹ עוֹמֵד הוּא לְפָנַי ה' וְעוֹבְדוֹ בְּשִׁלְמוֹת... (פְּנִים מֵאִירִים)

בשנותו את טעמו

הגאון רבי יוסף תאומים זיע"א – בעל ה"פרי מגדים"

י' אייר תקנ"ב

העילוי הצעיר רבי יוסף מלבוב עשה חיל בלימודו, ועלה חיש מעלות רמות בידיעת התורה בעמקות ובקיאות שהדהימו את כל מכיריו. רבי יוסף ממית היה עצמו באוהל יומם ולילה, ובביתו שרר עוני ומחסור. כאשר באו מים עד נפש, לא סרב עוד הגאון להצעות הרבות שהופנו אליו, ונתמנה לשמש כדיין בקהילת לבוב המעטירה.

שכרו היה מצומצם והקומץ לא השביע את הארי. אך רבי יוסף לא אבה ליטול לעצמו שררה נוספת על זו, על אף שרבים חזרו אחריו וקהילות מפוארות חילו את פניו בבקשה כי יאות לבוא ולשמש ברבנות בעריהם. אהבת התורה אשר תקועה הייתה בליבו לא הניחה לו להיענות להצעות אלו, בחששו כי משא העם ומתנו פיריעוהו מתלמודו. אף הלחץ ששרר בביתו לא היה בו כדי להכניע את השתוקקותו העזה להגות בתורה בהתמדה ובאין מפריע.

ברבות הימים התרחבה משפחתו ורבו ההוצאות, והרעב החל לפקוד את ביתו של רבי יוסף לעיתים מזומנות. המחסור הציק, ובני הבית אשר נמנעו עד כה מלהטריד את אביהם הגדול ולבטלו מתלמודו, לא כיחדו יותר והעמידוהו בפני המציאות העגומה.

בדיקו באותו הפרק, הופיע ביום בהיר שליח בבית הגאון, ובידו אגרת מארץ אשכנז.

כאשר קרא רבי יוסף את הכתוב בו, אורו עיניו. הוצע לגאון הנודע מלבוב, כי יבוא לקבוע את מקום לימודו בבית המדרש שבברלין, וכל מחסורו עליהם. אל בני ביתו - שיוותרו בביתם שלבוב - יישלח מידי תקופה סכום הגון שיש בו כדי להחיותם ברווח, ושם בעיר המרוחקת יוכל לשקוד על דלתות התורה באין מפריע ובלא שום נשיאת עול דרך-ארץ.

רבי יוסף שש על ההזמנה כמוצא שלל רב, ולמרות הקושי שביציאה לגלות נענה להצעה והתכונן למסע ברלינה.

זמן מועט לאחר שתקע אוהלו בבית המדרש דשם, כבר פקע שמו בכל העיר כולה כגאון נפלא וידען עצום, והכול רחשו לו כבוד רב.

בימים הראשונים לשבתו שם, בעודו הוגה בספריו בבית המדרש, התייצבו למולו שני סוחרים אמידים, וביקשו ביראת כבוד מאת הגאון מפולין אשר זה מקרוב בא ושמעו הולך כסיני ועוקר

הרים, כי יואיל לפסוק בדינם דין תורה, לאחר שהתגלע ויכוח ביניהם בענייני ממונות. נענה להם רבי יוסף, והחלו

הללו לשטוח את טענותיהם. לאחר שסיימו שני הצדדים להרצות דבריהם, בירר הגאון עוד אי אלו פרטים בעניינם, ואחרי כן פסק את פסקו בטוב טעם ודעת לשביעות רצון שני הצדדים.

עוף השמים הוליך את הקול, ולמחרת כבר המתינו מספר אנשים נוספים בבית המדרש, ברצונם להציע את דינם בפני 'הגאון מפולין' אשר מפליא להשיב ולפסוק כאורים ותומים. מיד בגמור

דולה ומשקה

ערכים בעבודת הבורא מפי ספרים ומגידים מענייני הזמן

עבודת ימי ספירת העומר

עיקר העבודה

מרו"ק הר"מ זיע"א אמר עה"פ "וספרתם לכם" כי לכם ר"ת כדי לטהרינו מקליפותינו כי זהו עיקר עבודת הספירה כדי לטהרנו מקליפותינו ומטומאותינו. (מאמר מרדכי)

עד שהאיד השחור

הרה"ק ר' שלמיקה מפרימישלאן זיע"א היה פעם בבית אחיו רבינו הרב"ה רה"ק רבי בערצ'י מנדבורנה זיע"א בימי ספירת העומר, ובעת הספירה בתפילת רבש"ע כשהגיע לתיבות ואתה ואתקדש בקדושה של מעלה, חזר על תיבות אלו כ"כ הרבה פעמים, עד שהאיר היום. (שער האותיות)

כארי יתנשא

מעשה בערוב ימיו של רבינו ה"דבר חיים" זיע"ב בספירת העומר האחרונה של אחת השנים, כוחו של רבינו לא היה במונתו ובקושי הניע את רגליו ממקומו. רבינו צווה לפתוח בספירת העומר בלעדיו, בעוד שהוא ישב בפתח החלון הפונה אל בית המדרש, וישתתף בתפילה מחדרו.

פתחו בספירת העומר ובאמירת ה"לשם יחוד" ורבינו על גבי החלון. לפתע נחרדו הכל ממקומם. בכוחות על אנושיים זינק רבינו ממקומו שבחדרו ופרץ לבית המדרש כלבאי בגבורתו. כלום שעה נוחה היא זו לשבת בחדר בשעה שבבית המדרש מתפללים ספירת העומר ברוב התלהבות... (רשימות התלמידים)

לימוד מסכת שבועות

היו שנים בהם היה כ"ק מרו"ק אדמו"ר ה"דבר חיים" מלמד את התלמידים בין פסח לעצרת שיעור יומי גפ"ת דבר יום ביומו במסכת שבועות אשר בה מ"ט דפים כמנין מ"ט ימי הספירה, דף לכל יום עד עצרת. (רשימות התלמידים)

לא רק נוסח בעלמא...

אנו אומרים בכל יום לפני הספירה "לשם יחוד וכו' הנני מוכן ומזומן לקיים מצות עשה של ספה"ע כמו שכתוב בתורה וספרתם לכם וכו'". "הנני מוכן ומזומן" פירושו שהאדם יודע בבירור מה הוא אומר השתא ולפני מי הוא אומר. ועל כן ראוי לכל אחד לעשות חשבון נפשו לפני קיום המצוה, ובפרט במצוה זו שאנו מייחדים על פסוק בתוה"ק 'וספרתם לכם', הרי ודאי שצריך כ"א לחשוב בנפשו שיהיה דובר אמת, ושלא יכשל בכך שאומר רק בפיו ובשפתיו כדכתיב 'בשפתם יכדונו ולבם בל עמם', ולידע בבירור בכל תכונות מחשבתו לפני מי אנו הולכים לעשות ולפני מי אנו הולכים לומר.

בעוה"ז אין הדבר כן, שהרי אומרים בכל יום מימי הספירה את ה"לשם יחוד" מתוך שיגרא דלישנא כדבר שניתקן מאז, וחושבים שזה רק 'נוסח' כמו הרבה נוסחאות, ועלינו להתבונן מעט וליתן על לב שלא להיכשל חלילה ושלא נקיים מצות השי"ת - חלילה - מן השפה ולחוץ. (רבינו הב"ר יעקב זיע"ב)

התפילה, בטרם היה סיפק בידו להתיישב אצל השלחן ולפתוח את ספריו, כבר עטו עליו בעלי הדין בטענותיהם וריבם, ורבי יוסף האיר להם פנים והשיב במתינות וביישוב הדעת.

יחד עם זרם הבאים שהלך וגבר, הלך זמנו היקר של הגאון הלון וחסור, מצטמק ורע לו. מדי יום הקדיש היה שעות יקרות מפז ליהודי המקום, ואף כי עשה זאת בשמחה ובטוב לבב, היה לבו נוקפו: "וכי בשביל זה אני שרוי בריחוק מקום ממשפחתי? והרי שליחות קודש לפניי, להוציא לאור את ספריי". מחשבותיו ייסרו אותו על ביטול זמנו מלימוד התורה באיכות ובעמקות, והוא חיפש לו עצה ופתרון טוב.

יום אחד גמלה לבבו של הגאון החלטת נועזת, ועוד באותו היום החל לבצעה.

כאשר המתינו לו האנשים כמנהגם לאחר תפילת שחרית בבית הכנסת, לבקש פסקי הלכה מפיו, קיבלם במאור פנים כדרכו, אך כאשר שטחו הצדדים את טענותיהם בפניו, עשה עצמו רבי יוסף לפתע כלא מבין... היה שואל שאלות שונות ומשונות, עד שהיו האנשים תמהים לעצמם, "זהו הגאון הנודע אשר שמו נפוץ במקומנו כאיש חכם ובר-לבב?"

הסוחרים אשר באו עם בעלי דבבם, נשמטו להם אחד אחד תוך משיכת כתף, לאחר שנואשו מלהסביר לרב את סלע המחלוקת עליהם מבקשים הם לדון.

בחוץ נדו בראשם בשתיקה, והפטירו איש לעומת רעהו במרירות ובלעג, "מעולם נודעו הפולנים בגחמאותיהם, מצאו להם איש תם ובטלן, ועיטרוהו בתוארים 'חכם ונבון'..."

מיום ליום המעטטו השואלים, עד שכעבור זמן לא כביר שבו עתותיו לידו ושוב לא הוטרד ממשאם ומתנם של הבריות. עתה מצא את שאהבה נפשו, ויומם ולילה השקיע את כל כולו בתורת ה', חוקיה ומשפטיה.

את המעשה הזה סיפר לימים הגאון בעצמו, לאחר שכבר פקע שמו בכל העולם כאחד מגדולי הפוסקים, וספריו התקבלו בהערצה בכל מקום. היה זה בשעה שאחד מגאוני הדור הופיע בביתו לביקור, בבקשו לקבל את ברכתו ולשוחח עמו בדבר הלכה. הגאון בעל הפרי מגדים סיפר את סיפורו לגאון האורח, ובסיימו החווה באצבעו לעבר המדף הגדול, הגדוש בספריו אשר זכה להדפיס.

"הרואים אתם את עמלי ויגיעי אלו" - נם בשפלות רוחו, "מרביתם זכיתי בחבר באותן שנים בהם נקראתי 'בטלן' בקרב הבריות, ואילו לא כן לא הייתי זוכה לכך". "ואף אתם, התבוננו נא בסיפורי זה, ודעו את אשר לפניכם, ואת הדרך תלכו בה..."

מערכת לימודים ייחודית ורבת השקעה מופעלת בימים אלה לטובת תלמידי התלמוד תורה "תפארת מרדכי"

סבוכים אלה בהם המוסדות נעולים לדאבון לב והצאן ספון בביתו, עולה ומתבלטת ביתר בהירות המסירות והנשיאה התמידיית בעול מצד ההנהלה והמחנכים. יש ואדם עושה את מלאכתו לשם מלאכה, ואף כי הוא משתדל למלא את תפקידו בשלמות, אין הוא חף מהתחושה שבכך הוא 'יוצא ידי חובה'. לא כך בתלמוד תורה 'תפארת מרדכי'! שליחי הקודש האמונים על חינוך צאצאינו עומדים על משמרתם, לא כמי שמבצע מלאכה ומסיים והולך לו, אלא כמי שנושא שליחות וייעוד לכל ימי חייו. ביותר באה מעלה זו לידי ביטוי בימים אלה, כאשר הנערים אינם מצויים תחת ידי המחנכים, ומצודתם הפרושה של הצוות הרוחני עומדת למבחן.

וכאן ראויה לציון והערכה המערכת המושקעת שהקימו בהנהלת הת"ת, המשכילה להפיק את המרב במצב הנתון, ולחבר את התלמידים בעבודות אל חיי התורה והחינוך הנעלים. באמצעות המערכת הטלפונית מוענקים לנערים מדי יום שיעורי תורה ומוסר, הליכות והנהגות יושר בטוב טעם, והמחנכים המסורים מקבלים עליהם באהבה את עול נשיאת הכתה על כתפיהם, משל אינם אלא בניהם שלהם. מדי יום יוצר המחנך קשר ישיר עם תלמידיו, מתעניין במידת מעורבותם בתכנית הלימודים הייחודית לתקופה זו, מעודד וממריץ בחום ובתבונה, וכך תורם תרומה מכרעת להמשך צעידתו הבטוחה של הילד בדרכי התורה והחסידות.

עתה, ארבעים ושתיים שנה אחרי היווסדו ובצל הימים הטרופים שבאו לעולם והאירו זוויות חדשות ולא מורגשות, ניתן להפטיר בהערכה ובקורת רוח "אבן מאסר הבונים, הייתה ראש פינה".

בשבת שעברה, ראש חודש אייר, מלאו ארבעים ושתיים שנה ליום בו נוסד התלמוד תורה שע"י מוסדותינו הק' 'תפארת מרדכי', ע"י כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א. ביום ראש חודש אייר תשל"ח, בתוך השנה להסתלקות הרבי ה'דבר חיים' זי"ע, הקים רבינו ה'באר יעקב' בית שמגדליו בו תורה שייקרא על שם אביו הק', ומאז ועד עתה מתנוסס המוסד המפואר לתפארה, כיהלום בכתרה של חסידות נדבורנה בארה"ק. אלפי תלמידים בלעה"ר גדלו במרוצת השנים על ברכי התלמוד תורה לשם ולתפארת, ואינספור גדיים נעשו תישיים והיו לארזים הודות לחינוך המיוחד כמסורת רבוה"ק, אותו קיבלו בחן וחסד ובאהבה בין כותלי ה'חדר'. הרבי זי"ע ניצב תמיד כגדול על גבי המחנכים המתעסקים בקדשים, וברוחו הגדולה הרעיף והשפיע ללא הרף על הנפשות הרכות, מתוך שליחות ומטרת קודש להעמיד דורות של עבדי ה' נאמנים כבר מינקות, ולהבטיח את המשך שלשלת הזהב לדורות הבאים.

בחלוף השנים גדל המוסד והתפתח לאין שיעור, ושמו הטוב יצא לפניו כשמו הטוב בכל בתי ישראל, כבית חינוך מיוחד המנתב את צעירי הצאן במעלה המסילה העולה בית ה'. תלמידי חכמים מופלגים ומרביצי תורה והוראה בישראל יצאו מבין כותלי התלמוד תורה במשך השנים, וצאצאי צאצאים כבר חובשים היום את ספסלי החידור, במקום בו גודלו אבותיהם חקניהם בדרכי החסידות הצרופה.

בימים אלה מתגלה צד זוהר וייחודי במהות התלמוד תורה, ומבליט עוד יותר את המעלות הרבות המנויות בו. אם בכל ימות השנה ניכרת היטב ההשקעה והמסירות היוצאים מן הכלל מצד העוסקים במלאכת הקודש למען חינוך בנינו, הרי שבימים

נדבת ידידו הנכבד
מסוד ונאמן ועומד לימין מוסדותינו הק' בכל עת ועונה
הרה"ח ר' יצחק אוסטדליץ הי"ו
לכבוד השמחה השורדה במעונו בהולדת הנכד שיחי
במזל טוב
יהי רצון שיזכה לדרות רוב תענוג ונחת דקדושה מכל
יוצ"ח, מתוך שפע והרחבה ושמחת לבב

לעילוי נשמת
הרה"ח נתן ב"ד משה ז"ל
עקשטיץ
נתגבר ע"י בניו החשובים שיחי
זכות הפצת מעיינות החסידות
תעמוד לטובת הנשמה

ברכת מזל טוב נאמנה
לידידנו הנכבד והמסוד,
מכבד את ה' מגורו
הרה"ח ר' הערשל בריסק הי"ו
מראשי הקאפעלא בחצר קדישנו
לכבוד השמחה השורדה במעונו
בהיכנס נכדו היקר
כמר שלמה אלבום נ"ו
לנעם עול תורה ומצוות

יהי רצון שיזכה לעלות מעלות רמות
במעלות התורה היראה והחסידות
כדרך המסורה הטהורה, ויתעבדי
לאילנא דרבבא בכרם בית ישראל

מזל טוב וגדיא יאה
ברוך שיד ושבח נביע ברכות נאמנות
להאי גברא דבא, מרבין תורה
לעורדים

הרה"ג ר' קלמן ווינברג שליט"א
ר"מ בישיבתנו הק' 'תכלת מרדכי'
לכבוד שמחת אירושי בנו הבחור
המצוי, עב"ג בשעטומ"צ

יהי רצון שהזיווג יעלה יפה לקשר
של קיימא ולבנין עדי עד, וידוה
רוב תענוג ונחת דקדושה מכל יוצ"ח
לאורך ימים שונים טובות

נדבת ידידו הנכבד
הרה"ג פנחס דוד
בלעדי הי"ו
ראש כולל ערב
בקודלתנו הק' באלעד יע"א
לרגל שמחת אירושי הבת תחי'
עב"ג בשעטומ"צ

יהי רצון שהזיווג יעלה יפה לקשר
של קיימא ולבנין עדי עד, וידוה
רוב תענוג ונחת דקדושה מכל
יוצ"ח לאורך ימים שונים טובות

ברכת מזל טוב נאמנה
לידידנו הנכבד והמסוד,
מכבד את ה' מגורו
הרה"ח ר' הערשל בריסק הי"ו
מראשי הקאפעלא בחצר קדישנו
לכבוד השמחה השורדה במעונו
בהיכנס נכדו היקר
כמר שלמה אלבום נ"ו
לנעם עול תורה ומצוות

יהי רצון שיזכה לעלות מעלות רמות
במעלות התורה היראה והחסידות
כדרך המסורה הטהורה, ויתעבדי
לאילנא דרבבא בכרם בית ישראל